

Araştırma Makalesi / Research Article

Türkiye’de Okul Öncesi Öğretmenlerin Kültürel Duyarlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*Examination of Cultural Sensitivity Levels of Preschool Teachers in Türkiye in terms of Various Variables*Ayşe DURAN YILMAZ ¹

Geliş/Received: 07/02/2025

Kabul/Accepted: 28/04/2025

Öz

Okul öncesi öğretmenler toplumsal barış ve uyum kapsamında çocukların farklı kültürlerle tanışmalarını sağlayan ve destekleyen role sahiptirler. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin belirlenmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırma betimsel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmaya Adıyaman- Gaziantep ve Kilis merkez ilçelerinden olmak üzere toplam 356 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Duran Yılmaz ve Ömeroğlu (2023) tarafından geliştirilen ‘Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik Kültürel Duyarlılık Ölçeği’ kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, veriler normal dağılım göstermediği için non-parametrik testler kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerini desteklemeye yönelik eğitimler verilebilir. Ayrıca, Öğretmen eğitimi kapsamında farklı kültürlerdeki çocuklarla çalışmayı desteklemeye yönelik kültürel duyarlılığa duyarlı eğitim veya pedagojiyi destekleyen lisans dersleri eklenebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, öğretmenler, kültürel duyarlılık**Abstract**

Preschool teachers have the role of enabling and supporting children to meet different cultures within the scope of social peace and harmony. For this reason, it is important to determine the cultural sensitivity levels of preschool teachers. The aim of this study is to examine the cultural sensitivity levels of preschool teachers in terms of various variables. The research was conducted with a descriptive survey model. A total of 356 preschool teachers from Adıyaman- Gaziantep and Kilis central districts participated in this study. ‘Cultural Sensitivity Scale for Preschool Teachers’ developed by Duran Yılmaz and Ömeroğlu (2023) was used as a data collection tool. In the analysis of the data obtained in the study, non-parametric tests were used because the data did not show normal distribution. According to the results obtained, the cultural sensitivity levels of preschool teachers did not differ significantly according to gender, seniority, province of employment and working with foreign students. Professional development can be provided to support the level of cultural sensitivity of preschool teachers. In addition, undergraduate courses that support culturally sensitive pedagogy or pedagogy that support working with children from different cultures can be added to teacher training.

Keywords: Preschool education, teachers, cultural sensitivity.**1. GİRİŞ**

Suriye’de çıkan iç savaş sonucu ülkemize göç eden geçici koruma statüsündeki Suriyelilerin vatandaşlık algısının toplumsal uyum, hukuki ve sosyal hakların anlaşılması, sosyal katılım, dil öğrenimi ve ekonomik entegrasyon gibi kritik alanlarda önemli rolü vardır. Vatandaşlık eğitimi,

¹ Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.
aduran@adiyaman.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3815-596X>

geçici koruma altındaki Suriyelilerin yeni toplumlarının değerlerini ve kurallarını öğrenmelerine yardımcı olarak, toplumsal çatışma risklerini azaltır, uyum süreçlerini kolaylaştırır ve hukuki statülerini, sahip oldukları hakları anlamalarına olanak tanır. Böylece bu haklardan etkin bir şekilde faydalanmaları sağlanarak hem geçici koruma altındaki kişiler hem de ev sahibi toplum için faydalı bir süreç sunulur. Gerçekleşen göç olaylarıyla farklı kültürler karşılaşmaktadır ve farklı kültüre ve yaşam tarzına sahip insanların bir arada yaşama zorunluluğu toplumsal uyumla ilgili önemli sorunları ortaya çıkarmaktadır (Aksoy, 2012).

Teknoloji ve göç gibi toplumsal yapılarda büyük değişimlere neden olan olgular bireylerin yaşamlarında farklılıklara yol açmaktadırlar. Küresel bir toplum haline gelen dünyada insanların anlamlı ve üretken yaşayabilmeleri için kültürlerarası duyarlılığa ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacın temel nedenlerin farklı kültürel geçmişlere sahip insanlar arasındaki iletişim, dünya ekonomisinin küreselleşmesi kapsamında şirketlerin çok uluslu çalışanlarının olmasının gerekliliği, göçlerle meydana gelen kültürel çeşitliliktir (Chen, 1997). Kültürler arası iletişim becerisinin duyuşsal alt boyutunu yansıtan kültürlerarası duyarlılık, bireyin farklılıkları bilme, tanıma ve beğenme gibi duygusal özelliklerini ifade etmektedir (Fritz vd., 2001). Kültürlerarası duyarlılık, farklı kültürlerle bir arada yaşama fırsatı sunarak, bireyin davranışlarındaki kültürün etkisini anlayabilme ve yorumlayabilme ve kültürel farkındalığı etkili ilişkilere dönüştürmeyi sağlayan bir yeterliliktir (Moran vd.,2007). Bu kapsamda kültürlerarası duyarlılığa sahip bireyler evrensel değerleri ön planda tutan bir bakış açısına sahip olmaktadır (Bulduk, vd.,2011). Ayrıca, kültürel duyarlılığa sahip bireylerin sahip olması gereken özellikler benlik saygısı, öz denetim, empati, açık görüşlülük, önyargısızlık ve etkileşime katılımdır (Rengi, 2014).

Eğitim süreci ve yapıları toplumun sosyolojik bakış açısını yansıtmalıdır (Banks, 2013). Kültürel farklılıkların olduğu toplumlarda, uyum ve farklılıklara saygının temel kazandığı alanlar okullar olmaktadır. Çocukların kültürel değerlerine duyarlı olarak kendilerini güvende hissedebilecekleri, kabul edilebilecekleri ve öğrenme beklentilerini gerçekleştirebilecekleri alanların oluşturulması eğitim sisteminin temelini oluşturmaktadır. Farklı kültürlerden gelen çocuklar aynı eğitim ortamında birbirlerini tanıma ve evrensel değerler kapsamında yaşama becerilerini geliştirme olanaklarına sahip olabilirler. Bu kapsamda, kültürel değerlere duyarlı pedagoji farklı kültürlerden gelen çocukların kültürel bilgisi, geçmiş yaşantıları ve performans stillerini dikkate alarak öğrenme etkinliklerini daha etkili hale getirme çabası olarak tanımlanmaktadır (Gay, 2014). Okullarda meydana gelen çatışmaların çoğunluğunun kültürel farklılıklardan kaynaklandığı belirlenmiştir (Özmen & Aküzüm, 2010). Çocukların eşit eğitim şartlarından yararlanma ve demokratik öğrenme ortamlarının oluşturulması yönünden öğretmenlerin kültürel duyarlılığı önemli görülmektedir (Ünlü & Örtten, 2013). Ayrıca, eğitim programının uygulayıcılığını, öğrenme ortamlarını oluşturan ve değerlendirme yapan öğretmenler kültürel farklılıkların dikkate alınmasında ve duyarlı bir eğitim sürecinde önemli görevler üstlenmektedirler (Polat, 2009). Öğretmenler kültürel değerlere duyarlı pedagoji kapsamında kültürel düzenleyiciler, kültürel arabulucular ve sosyal ortamların düzenleyicileri gibi çeşitli rol ve sorumluluklar yüklenmektedirler (Diamond & Moore, 1995). Öğretmenlerin sahip olmaları gereken özellikler, sosyokültürel açıdan bilinçli olma, çocuklardaki öğrenme kaynaklarını görebilme, okulların tüm çocuklara eğitimsel zenginlik ve çeşitlilik sağlama işlevinde kendini sorumlu görme, çocukların bilgiyi yapılandırmasına rehber olma, çocukların kültürel yaşamları hakkında bilgi sahibi olma ve çocukların kültürel deneyim ve yaşamları doğrultusunda öğretimi yeniden tasarlamak olarak belirtilmektedir (Villegas & Lucas, 2002). Sparks (1994) öğretmenlerin çocukların kültürel ve sosyal çeşitlilikten kaynaklı ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde yeterli olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu doğrultuda eğitim sürecinin ilk basamağı olan okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık konusunda yeterli düzeyde olmaları ve bu konuda kendilerini geliştirmeleri beklenmektedir.

Eğitimde kültürel duyarlılık kapsamında ilgili alan literatürü incelendiğinde yapılan araştırmaların genel olarak öğretmen adayları (Spinthouraki vd., 2009; Yuen & Grossman, 2009; Yılmaz & Göçen, 2013; Bulduk vd., 2017; Karaman, 2018; Özdemir, 2019; Bölükbaşı, 2020) ve sınıf öğretmenleri (Fretheim, 2007; Bayles, 2009; Rengi & Polat, 2014; Kasa Ayten & Köse, 2020; Oğuz Duran & Çalışkan, 2020) ile yürütüldüğü görülmektedir. Okul öncesi öğretmenleri kapsayan çalışmaların yeterli düzeyde yer almadığı ortaya çıkmıştır. Bu durum okul öncesinde öğretmen araştırmaları kapsamında bir eksiklik olarak ifade edilebilir. Yapılan bu araştırma ile ilgili literatüre destek sağlanacağı düşünülmektedir. Ayrıca, okul öncesi öğretmenler toplumsal barış ve uyum kapsamında çocukların farklı kültürlerle tanışmalarını sağlayan ve destekleyen role sahiptirler. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerin kültüre duyarlılık düzeylerinin belirlenmesi önemlidir. Yapılan bu araştırma okul öncesi öğretmenlerin kültürel düzeylerini belirleyerek, öğretmenlerin bu konudaki ihtiyaçlarının belirlenmesini ortaya koyacaktır. Bununla beraber, okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin incelendiği sınırlı sayıdaki bir çalışma olup, bu konudaki bilgi eksikliğini gidereceği ve araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın genel amacı okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan araştırma soruları şunlardır;

1. Okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeyleri;
 - a. Cinsiyete,
 - b. Kıdem yılına,
 - c. Görev yaptığı ile,
 - d. Yabancı öğrenci ile çalışma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma nicel paradigmaya uygun olarak yürütülmüş olup, betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. “Betimsel tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumun, ona etki etmeden olduğu şekli ile betimlenmesinin amaçlandığı bir araştırma modelidir” (Karasar, 2014). Tarama modelin ölçeklerden elde edilen veriler genelde belirli amaçlar ya da değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için kullanılır (Hocaoğlu & Baysal, 2019). Bu model kabalık gruplar üzerinde gerçekleştirilen ve gruptaki bireylerin olay veya olgularla ilgili görüşlerini, tutumlarını tasvir etmeye çalışan araştırmalarda kullanılmaktadır (Karakaya, 2011). Bu doğrultuda, tarama modeli araştırmaları evren hakkında genel anlamıyla bir yargıya ulaşmak için evrenin tamamı veya ondan biçimlenmiş bir grup ya da örnek üzerine yapılan araştırmalardır (Creswel, 2014). Dolayısıyla bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeyleri müdahale edilmeden çeşitli değişkenlere göre incelendiği için bu yöntem kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini Adıyaman, Gaziantep ve Kilis illerinde görev yapan 3443 okul öncesi öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu evrende içinden belirlenen 356 öğretmen oluşturmaktadır. Gay, Mills ve Ariasian (2012) tarama araştırmalarında örneklem büyüklüğünün evrenin en az %10 ile %20’si arasında olması gerektiğini belirtmektedir. Bu oran çalışmada belirlenen örneklemin yeterli olduğunu göstermektedir. Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemin temel amacı göreceli olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek katılımcıların çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Büyüköztürk

vd.,2010; Yıldırım & Şimşek, 2006). Ayrıca, maksimum çeşitlilik örneklemeyle benzersizlikleri ortaya koymak için örnekleme özgü her bir durumun ayrıntılı ve kapsamlı bir biçimde tanımlanması, heterojenlikten ortaya çıkan önemli ortak kalıpların ve bunların değerinin ortaya çıkarılması söz konusudur (Patton, 2002). Bu örneklemede, öğretmenlerin belirlenmesinde cinsiyet, mesleki deneyim, çalıştıkları ile ve yabancı öğrenci ile çalışma durumları gibi özelliklerde farklı öğretmenlere ulaşılması amaçlanmıştır. Bu şekilde, farklı özelliklere sahip öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin geniş bir yelpazede incelenmesi ve ortaya konulması sağlanmıştır. Araştırma kapsamında örneklem grubunda yer alan öğretmenlere ait demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Örneklem grubunda yer alan öğretmenlerin demografik bilgileri

Demografik Bilgiler		n	f
Cinsiyet	Kadın	282	79,2
	Erkek	74	20,8
Kıdem	1-5 yıl arası	262	73,6
	6-10 yıl arası	74	20,8
	11 ve üstü yıllar arası	20	5,6
Görev yapılan il	Adıyaman	162	45,5
	Gaziantep	141	39,6
	Kilis	53	14,9
Yabancı Öğrenci ile Çalışma Durumu	Evet	207	58,1
	Hayır	149	41,9

Tablo 1’de yer alan bilgilere bakıldığında, öğretmenlerin %79,2’si kadın ve %20,8’i erkeklerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin kıdem bilgileri incelendiğinde ise %73,6’sının 1-5 yıl arasında, %20,8’inin 6-10 yıl arası ve %5,6’sının ise 11 ve üstü yıllar arasında olduğu görülmektedir. Görev yapılan il durumuna göre, öğretmenlerin %45,5’i Adıyaman, %39,6’sı Gaziantep ve %14,9’u ise Kilis illerinden katılmışlardır. Öğretmenlerin %58,1’i yabancı öğrenci ile çalıştıklarını ve %41,9’u ise çalışmadıklarını belirtmişlerdir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Duran Yılmaz ve Ömeroğlu (2023) yılında geliştirilen ‘Okul Öncesi Öğretmenlere Yönelik Kültürel Duyarlılık Ölçeği’ kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerini ölçmeyi amaçlayan bu ölçek 29 madde ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları ‘Kültürel Farklılıkları Kabul Etme’ 14 madde, ‘Kültürel Farklılıklara Uyum’, 4 maddeden ve ‘Kültürel Farklılıkları Reddetme’ 11 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirliliği kapsamında hesaplanan cronbach alpha değeri .74, alt boyutları için ise ‘kültürel farklılıkları kabul etme’ için .87, ‘kültürel farklılıklara uyum’ için .87 ve ‘kültürel farklılıkları reddetme’ için ise .72 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin yapısal geçerliliği kapsamında yapılan KMO analizi sonucunda değeri .87 olarak bulunmuştur. Beşli likert tipi ile hazırlanan ölçekte maddelerin ‘0’- kesinlikle katılmıyorum, ‘1’-katılmıyorum, ‘2’- kararsızım, ‘3’- katılıyorum, ‘4’- kesinlikle katılıyorum şeklinde değerlendirilmesi istenmektedir (Duran Yılmaz & Ömeroğlu, 2023). Bu araştırmanın amacı kapsamında ölçeğe demografik bilgilere ilişkin sorular eklenmiştir. Bu bilgiler öğretmenin cinsiyeti, kıdemi, görev yapılan il ve yabancı öğrenci ile çalışma durumu olarak belirlenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS paket programı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analiz programına yüklendikten sonra öncelikle normallik testi yapılmıştır. Kolmogorov Smirnov ve Shapiro-Wilk testlerinden elde edilen analiz sonucunda verilerin normal dağılım göstermedikleri ortaya çıkmıştır. Normallik testi sonucunda gruplar arasında farklılık incelenirken cinsiyet ve yabancı öğrenci ile çalışma durumu değişkenleri için Mann Whitney U Testi ve kıdem ve görev yapılan il değişkenleri için ise Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır.

2.5. Etik Kurul Onayı

Bu araştırmanın kavramsal çerçevesinin hazırlanması, veri toplama araçlarının uygulanması, verilerin toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması aşamalarının tamamında etik kurallara uygun hareket edilmiştir. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde ANKAD Yayın Kurulu'nun hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır. Tüm sorumluluk yazara aittir. Bu çalışmanın ANKAD dışında herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim. Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Araştırma için Adıyaman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 08.10.2024 tarih ve 124 sayılı kararı ile etik onay alınmıştır.

3. BULGULAR

Okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin cinsiyet, kıdem, görev yapılan il ve yabancı öğrenci ile çalışma durumu değişkenlerine ilişkin sonuçları aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Araştırmada öncelikle elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerine ilişkin olarak yapılan analiz sonuçları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Normallik Testi Sonuçları

Normallik Testi Sonuçları						
Ölçeğin Alt Boyutları	Kolmogorov Smirnov İstatistiği	df	sig	Shapiro Wilk İstatistiği	df	sig
Kültürel Farklılığı Kabul Etme Alt Boyutu	,094	356	<,001	,952	356	<,001
Kültürel Farklılığa Uyum Alt Boyutu	,140	356	<,001	,965	356	<,001
Kültürel Farklılığı Reddetme Alt Boyutu	,069	356	<,001	,989	356	,009
Ölçek Toplam	,102	356	<,001	,986	356	<,001

Tablo 2 incelendiğinde, Okul Öncesi Öğretmenlere Yönelik Kültürel Duyarlılık Ölçeği 'ne ait alt boyut puanlarının ve toplam puanın normallik testi sonuçlarının normal dağılım göstermediği görülmektedir ($p < .05$). Bu durumda araştırmanın verilerinin analizinde non-parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 3: Öğretmenlerin Kültürel Duyarlılık Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Sıra Toplamı	U	z	P
Kültürel Farklılığı Kabul Etme Alt Boyutu	Kadın	282	182,82	51556,50	9214,500	-1,551	,121
	Erkek	74	162,02	11989,50			
Kültürel Farklılığa Uyum Alt Boyutu	Kadın	282	173,73	48991,50	9088,500	-1,721	,085
	Erkek	74	196,68	14554,50			
Kültürel Farklılığı Reddetme Alt Boyutu	Kadın	282	170,95	48207,00	8304,000	-2,706	,007
	Erkek	74	207,28	15339,00			
Ölçek Toplam	Kadın	282	178,85	49585,30	8859,50	-1,998	,07
	Erkek	74	184,64	14961,50			

Tablo 3'te yer alan bilgilere göre, okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık ölçeğinin 'kültürel farklılığı kabul etme' alt boyutu ($U=9214,5$, $p>,05$) ve 'kültürel farklılığa uyum' alt boyutlarında ($U=9088,5$, $p>,05$) alınan puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir. 'Kültürel farklılığı reddetme' alt boyutunda ise ($U=8304,0$, $p<,05$) alınan puanlarına cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılığın erkek öğretmenlerin lehine olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin toplamına bakıldığında ise kültürel duyarlılığın cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır ($U=8859,5$, $p>,05$).

Tablo 4: Öğretmenlerin Kültürel Duyarlılık Ölçeği Puanlarının Kıdem Değişkenine Göre Kruskal Wallis H Testi Testi Sonuçları

Ölçek	Kıdem	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Kültürel Farklılığı Kabul Etme Alt Boyutu	1-5 yıl	262	181,97	2	1,216	,544
	6-10 yıl	74	167,24			
	11 ve üstü yıllar	20	174,70			
Kültürel Farklılığa Uyum Alt Boyutu	1-5 yıl	262	177,62	2	,366	,833
	6-10 yıl	74	177,99			
	11 ve üstü yıllar	20	191,90			
Kültürel Farklılığı Reddetme Alt Boyutu	1-5 yıl	262	176,43	2	,575	,750
	6-10 yıl	74	181,98			
	11 ve üstü yıllar	20	192,75			
Ölçek Toplam	1-5 yıl	262	178,76	2	,791	,792
	6-10 yıl	74	175,37			
	11 ve üstü yıllar	20	186,54			

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kültürel duyarlılık ölçeğinden elde ettikleri puanlarının kıdem değişkenine göre analiz sonuçları Tablo 4'te yer almaktadır. Buna göre, öğretmenlerin kültürel duyarlılık ölçeğinin 'kültürel farklılığı kabul etme' alt boyutu, χ^2 ($sd=2$, $n=356$) = 1,216, $p>,05$), 'kültürel farklılığa uyum' alt boyutu χ^2 ($sd=2$, $n=356$) = ,366, $p>,05$) ve 'kültürel farklılığı reddetme' alt boyutu χ^2 ($sd=2$, $n=356$) = ,575, $p>,05$) ve ölçek toplam χ^2 ($sd=2$, $n=356$) = ,791, $p>,05$) puanlarının kıdeme göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir.

Tablo 5: Öğretmenlerin Kültürel Duyarlılık Ölçeği Puanlarının Çalıştıkları İl Değişkenine Göre Kruskal Wallis H Testi Testi Sonuçları

Ölçek	Görev Yapılan İl	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Kültürel Farklılığı Kabul Etme Alt Boyutu	Adıyaman	162	184,01	2	1,251	,535
	Gaziantep	141	171,05			
	Kilis	53	181,47			
Kültürel Farklılığa Uyum Alt Boyutu	Adıyaman	162	181,22	2	1,330	,514
	Gaziantep	141	180,99			
	Kilis	53	163,58			
Kültürel Farklılığı Reddetme Alt Boyutu	Adıyaman	162	176,62	2	1,420	,492
	Gaziantep	141	174,87			
	Kilis	53	193,91			
Ölçek toplam	Adıyaman	162	180,16	2	1,323	,531
	Gaziantep	141	175,36			
	Kilis	53	179,56			

Tablo 5’de yer alan bulgulara göre, öğretmenlerin ‘kültürel farklılığı kabul etme’ alt boyutu χ^2 (sd=2, n=356) = 1,251, p>,05), ‘kültürel farklılığa uyum’ alt boyutu χ^2 (sd=2, n=356) = 1,330 , p>,05) ve ‘kültürel farklılığı reddetme alt boyutu χ^2 (sd=2, n=356) = 1,420 , p>,05) ve ölçek toplam χ^2 (sd=2,n=356)= 1,323 , p>,05) puanlarının çalıştıkları il durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Tablo 6: Öğretmenlerin Kültürel Duyarlılık Ölçeği Puanlarının Yabancı Öğrenci ile Çalışma Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek	Yabancı Öğrenci ile Çalışma Durumu	N	$\bar{X}$	Sıra Toplamı	U	z	P
Kültürel Farklılığı Kabul Etme Alt Boyutu	Evet	207	175,41	36309,00	14781,000	-,670	,503
	Hayır	149	182,80	27237,00			
Kültürel Farklılığa Uyum Alt Boyutu	Evet	207	175,34	36295,50	14767,500	-,688	,491
	Hayır	149	182,89	27250,50			
Kültürel Farklılığı Reddetme Alt Boyutu	Evet	207	177,32	36706,00	15178,000	-,254	,799
	Hayır	149	180,13	26840,00			
Ölçek toplam	Evet	207	176,32	36364,38	14809,38	-,573	,573
	Hayır	149	181,49	27901,61			

Öğretmenlerin kültürel duyarlılık ölçeği puanlarının yabancı öğrenci ile çalışma değişkenine göre yapılan analiz sonuçları Tablo 6’da yer almaktadır. Buna göre, öğretmenlerin ‘kültürel farklılığı kabul etme’ alt boyutu ($U=14781,0$, $p>,05$), ‘kültürel farklılığa uyum’ alt boyutu ($U=14767,5$, $p>,05$), ‘kültürel farklılığı reddetme’ alt boyutlarında ($U=15178,0$, $p>,05$) ve ölçek toplam ($U=14809,38$, $p>,05$) elde ettikleri puanların yabancı öğrenci ile çalışma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Buna göre, öğretmenlerin yabancı öğrenci ile çalışma durumlarının kültürel duyarlılık düzeyleri üzerinde etkili olmadığı ortaya çıkmıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin cinsiyet, kıdem, çalıştıkları il ve yabancı öğrenci ile çalışma durumlarına göre incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin ‘kültürel farklılığı kabul etme’ ve ‘kültürel farklılığa uyum’ alt boyutları ve ölçek toplamda cinsiyete göre değişmezken, ‘kültürel farklılığı reddetme’ alt boyutu erkek öğretmenlerin lehine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. İlgili literatür incelendiğinde cinsiyet değişkeninin kültürel duyarlılık düzeyinde etkili olduğunu gösteren araştırma sonuçları görülmektedir. Nayır (2019)’in yapmış olduğu çalışmada kültürel değerlere duyarlılık anlamında kadın öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Aslan ve Kozikoğlu (2017) ise çalışmalarında öğretmenlerin farklı kültürlerle yönelik tutumlarında erkekler lehine anlamlı bir fark bulmuştur. Oğuz Duran ve Çalışkan (2020) ilköğretim öğretmenleri ile yapmış oldukları araştırma sonucunda ise öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeyleri puanları ile cinsiyet ile düşük düzeyde anlamlı bir ilişkisinin olduğu, kıdem ve okuldaki çalışma süresi ile anlamlı bir ilişkinin olmadığı belirtilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuca göre cinsiyet değişkeninin etkisi yukarıda belirtilen araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bununla beraber, yapılan bazı çalışmalarda cinsiyetin kültürel duyarlılık düzeyinde etkili olmadığını ortaya koyan araştırmalar da yer almaktadır. Fretheim (2007) Güney Afrika’da uluslararası bir okulda gerçekleştirdiği araştırma sonucuna göre, yaş, cinsiyet, unvan, etnik köken, konuşulabilen yabancı dil sayısı, medeni durum, kültürlerarası eğitim almış olmak, yurtdışında eğitim almak, öğrenim düzeyi ve barış gönüllüsü olmak değişkenlerinin öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinde etkili değişkenler olmadığı belirlenmiştir. Rengi ve Polat (2014) sınıf öğretmenlerinin kültürel duyarlılıklarını inceledikleri araştırma sonucuna göre, sınıf öğretmenlerinin kültürel duyarlılık düzeylerinin yüksek olduğu ve cinsiyet, eğitim verdikleri sınıf seviyesine ve kıdem yılının etkili bir faktör olmadığı ortaya çıkmıştır. Saygılı ve Kana (2018) yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerini çeşitli değişkenler kapsamında inceledikleri araştırma sonucunda, cinsiyet, hizmet içi eğitim alma, yabancı dil bilme, yurt dışında yaşama, çalışma yılı, eğitim durumu, bilinen dil sayısı değişkenlerinin öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturmadıkları belirlenmiştir. Karaseyfioglu ve Çalışkan (2021), sosyal bilgiler öğretmenleri ile yapmış oldukları çalışmada da öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin cinsiyete göre değişmediği ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları ile yapılan çalışmalarda incelendiğinde, kültürel duyarlılığın cinsiyete göre değişmediği bazı çalışmalarda görülmektedir (Spinthouraki, vd.,2009; Yılmaz & Göçen, 2013; Bölükbaşı, 2020). Literatürdeki bu araştırma sonuçlarına göre, cinsiyet değişkeninin kültürel duyarlılık düzeyinde farklı sonuçlar göstermesi seçilen örneklem gruplarının farklılıklarından, farklı zaman ve bölgelerden seçilmiş olmalarından kaynaklanabilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin kıdeme göre değişmediği belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bu sonuç yapılan bazı araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Güçlücan (2016) psikolojik danışmanların kültürel duyarlılık algılarını cinsiyet, mezuniyet düzeyi, kıdem ve bulundukları bölgedeki çalışma sürelerine göre incelediği çalışmada, bu değişkenlerin kültürel duyarlılık algılarında etkili olmadığı bulunmuştur. Güner

ve Levent (2018) halk eğitim merkezlerinde çalışan öğretmenler ile yürüttükleri araştırma sonucunda, cinsiyet, mezuniyet, unvan, kıdem, medeni durum ve hizmet içi eğitim alma durumunun öğretmenlerin kültürel duyarlılıklarında anlamlı bir farklılığa neden olmadığı ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu sonuçlarla beraber, kıdem değişkeninin etkili olduğu bazı araştırmada ortaya çıkmıştır. Batmaz (2023) sınıf öğretmenleri ile yapmış olduğu araştırma sonucunda, öğretmenlerin mesleki kıdeme göre kültürel değerlere yönelik duyarlılıkları ile pedagojik alt boyutunda anlamlı farklılığın olduğu, farkındalık ve duyarlılık alt boyutlarında ise anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanı sıra, Bayles (2009) Texas’da gerçekleştirdiği araştırma sonucuna göre, kıdem yılları ve farklı iki dil konuşulan bir sınıftaki öğrencilerle geçirilen sürenin öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeyini arttırdığı ortaya çıkmıştır. Literatürde yer alan bu araştırma sonuçlarına göre, kıdem değişkeni kültürel duyarlılık düzeyindeki etkisi farklılık göstermektedir. Buna göre, öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin kıdeme göre değişkenlik göstermesi çalıştıkları ülkeye veya bölgeye göre değişebilmektedir.

Öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin görev yaptıkları illere göre anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. İlgili araştırmalar incelendiğinde benzer sonuç ortaya çıkmıştır. Hatay, Gaziantep ve Kielce/Polonya da yapılan bir araştırma sonucunda katılımcıların cinsiyet ve eğitim düzeylerinin kültürel duyarlılıkta etkili olmadığı belirlenmiştir (Özdemir, 2019). Ancak, Kozikoğlu ve Tosun (2020) yapmış oldukları araştırma da ise mesleğe yeni başlayan ve Doğu- Güneydoğu Anadolu bölgelerinde çalışan öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı pedagojiye yönelik görüşlerinin daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar arasındaki farklılığın mesleğe yeni başlamadan kaynaklandığı söylenebilir.

Öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin yabancı öğrenci ile çalışma değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. İlgili araştırmalar incelendiğinde farklı sonuçların yer aldığı görülmektedir. Kasa Ayten ve Köse (2020), Şanlıurfa’da çalışan sınıf öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilere yönelik tutumları ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırma da öğretmenlerin yabancı uyruklu öğrencilere yönelik tutumları ile kültürlerarası duyarlılıkları arasındaki pozitif yönde ve orta düzeyde ilişkinin olduğu ve öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmalardaki bu farklılık örneklem gruplarında yer alan öğretmenlerin branşlarının farklılığı ile açıklanabilir.

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerinin cinsiyet, kıdem, çalıştıkları il ve yabancı öğrenci ile çalışma durumuna göre incelenmiştir. Bundan sonra yapılacak araştırmalar da bu değişkenler dışında diğer değişkenler dikkate alınabilir. Ayrıca, bu araştırma Adıyaman, Gaziantep ve Kilis il merkezlerinde görev alan okul öncesi öğretmenleri ile sınırlıdır. Yapılacak yeni araştırmalarda farklı iller dikkate alınabilir. Bununla beraber, okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerini arttırmaya yönelik eğitimler ve seminerler düzenlenebilir. Öğretmen eğitimi kapsamında farklılık kültürlerdeki çocuklarla çalışmayı desteklemeye yönelik kültürel duyarlılığa duyarlı eğitim veya pedagojiyi destekleyen lisans dersleri eklenebilir. Bu araştırmada tek bir ölçek kullanılmıştır, bundan sonraki çalışmalarda farklı ölçekler kullanılarak okul öncesi öğretmenlerin kültürel duyarlılık düzeylerine etki eden faktörler araştırılabilir.

KAYNAKÇA

Aksoy, Z. (2012). Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim. *Journal of International Social Research*, 5(20), 292-303.

- Aslan, M., & Kozikoğlu, İ. (2017). Öğretmenlerin çokkültürlü eğitime yönelik tutumları: Van ili örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 729-737. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.1829>
- Banks, J. A. (2013). *Çokkültürlü eğitime giriş* (H. Aydın, Çev.). Anı Yayıncılık.
- Batmaz, O. (2023). Sınıf öğretmenlerinin kültürel değerlere yönelik duyarlılıklarının incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(01), 127-141. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.1099214>
- Bayles, P. P. (2009). *Assessing the intercultural sensitivity of elementary teachers in bilingual schools in a Texas school district*. Yayınlanmamış doktora tezi. University of Minnesota.
- Bölükbaşı, A. (2020). Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılıklarının empatik eğilim, öznel iyi oluş ve sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 44-62. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.64089>
- Bulduk, S., Tosun, H., & Ardıç, E. (2011). Türkçe kültürler arası duyarlılık ölçeğinin hemşirelik öğrencilerinde ölçümsel özellikleri. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law and History*, 19(1), 25-31.
- Bulduk, S., Usta, E., & Dincer, Y. (2017). Kültürlerarası duyarlılık ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Bir sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu örneği. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 73-77. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/351987>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K., Ebru, A., Özcan, E., Şirin, K. & Funda, D. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Chen, G. M. (1997). A review of the concept of intercultural sensitivity. In *Biennial Convention of the Pacific and Asian Communication Association*, 14, 509-528. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED408634.pdf>
- Creswell, J. W. (2014). *Nitel araştırma yöntemleri* (Bütün, M. & Demir, S. B. Çev.). Siyasal Kitap.
- Diamond, B. J., & Moore, M. A. (1995). *Multicultural literacy: Mirroring the reality of the classroom*. Longman Publishers.
- Duran Yılmaz, A., & Ömeroğlu, E. (2023). Cultural sensitivity scale for early childhood educators: Development and validation. *Southeast Asia Early Childhood Journal*, 12(1), 117-127. <https://doi.org/10.37134/saecj.vol12.1.9.2023>
- Fretheim, A. (2007). *Assessing the intercultural sensitivity of educators in an American international school*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. University of Minnesota.
- Fritz, W., Mollenberg, A., & Chen, G. M. (2001). Measuring intercultural sensitivity in different cultural context. *Intercultural Communication Studies*, 11 (2), 165-176. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED456491.pdf>
- Gay, G. (2014) *Kültürel değerlere duyarlı eğitim: teori, araştırma ve uygulama*. (H. Aydın. Çev.) Anı.
- Güçlücan, N. (2016). *Psikolojik danışmanların kültürel duyarlılık algılarının demografik ve mesleki değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

- Güner, A., & Levent, A. F. (2018). Öğretmenlerin kültürler arası duyarlılık düzeyleri ile empatik eğilimleri arasındaki ilişki: halk eğitimi merkezi örneği. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(2), 968-984. <http://dx.doi.org/10.21733/ibad.471381>
- Hocaoğlu, N. & Baysal, A, E. (2019). Nicel araştırma modelleri-desenleri. In. Ocak, G (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem
- Karakaya, İ. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri. In. A. Tanrıöğen (Ed.) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Anı.
- Karaman, S.Y. (2018). *Sosyo-kültürel adaptasyon sürecinde yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin kültürlerarası iletişim duyarlılığı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel.
- Karaseyfioglu, F., & Çalışkan, H. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kültürel değerlere yönelik duyarlılıklarının incelenmesi. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 5(3), 88-101. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1859668>
- Kasa Ayten, B., & Köse, İ. (2020). Sınıf öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilere yönelik tutumları ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 56-78. <https://doi.org/10.29129/inujse.790940>
- Kozikoğlu, İ. & Tosun, Y. (2020). Öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı pedagojiye ilişkin görüşleri ile kültürel zekâları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(3), 539-548. <https://doi.org/10.5961/jhes.2020.414>
- Moran, R. T., Harris, P. R., & Moran, S. (2007). *Managing cultural differences*. Routledge.
- Nayır, F. (2019). Kültürel değerlere duyarlı öğretmen rolleri ölçeğinin geliştirilmesi. *Turkish Studies-Educational Sciences*. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.39584>
- Oğuz Duran, N. & Çalışkan, B. (2020). Psikolojik iyi oluş, cinsiyet, mesleki kıdem ve okuldaki görev süresinin öğretmen kültürlerarası duyarlılığını yordamadaki rolleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 9(1), 198-218. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.560090>
- Özdemir, K. (2019). *Kültürel zekânın kültürlerarası duyarlılık üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Özmen, F., & Aküzüm, C. (2010). Okulların kültürel yapısı içinde çatışmalara bakış açısı ve çatışma çözümünde okul yöneticilerinin liderlik davranışları. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 2(2), 78-83. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/117243>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Thousand Oaks, Sage.
- Polat, S. (2009). Öğretmen adaylarının çokkültürlü eğitime yönelik kişilik özellikleri. *International Online Journal of Educational Sciences*, 1 (1), 154-164. <https://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423904515.pdf>
- Rengi, Ö. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin kültürel farklılık algıları ve kültürlerarası duyarlılıkları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Rengi, Ö., & Polat, S. (2014). Sınıf öğretmenlerinin kültürel farklılık algıları ve kültürlerarası duyarlılıkları. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 6(3), 135-156.

- Saygılı, D., & Kana, F. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılığı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1041-1063. <https://www.anadiliegitimi.com/tr/download/article-file/562283>
- Sparks, W. G. (1994). Culturally responsive pedagogy: A framework for addressing multicultural issues. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 65(9), 33-61. <https://doi.org/10.1080/07303084.1994.10606999>
- Spinthourakis, J. A., Karatzia-Stavlioti, E., & Roussakis, Y. (2009). Pre-service teacher intercultural sensitivity assessment as a basis for addressing multiculturalism. *Intercultural Education*, 20(3), 267-276. <https://doi.org/10.1080/14675980903138624>
- Ünlü, İ., & Örtten, H. (2013). Öğretmen adaylarının çokkültürlülük ve çokkültürlü eğitime yönelik algılarının incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 287-302. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/786884>
- Villegas, A. M., & Lucas, T. (2002). Preparing culturally responsive teachers: Rethinking the curriculum. *Journal of teacher education*, 53(1), 20-32. <https://doi.org/10.1177/0022487102053001003>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yılmaz, F., & Göçen, S. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının kültürlerarası duyarlılık hakkındaki görüşlerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 373-392. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.649>
- Yuen, C. Y., & Grossman, D. L. (2009). The intercultural sensitivity of student teachers in three cities. *Compare*, 39(3), 349-365. <https://doi.org/10.1080/03057920802281571>

Araştırma Makalesi / Research Article

**Examination of Cultural Sensitivity Levels of Preschool Teachers in
Türkiye in terms of Various Variables**

*Türkiye’de Okul Öncesi Öğretmenlerin Kültürel Duyarlılık Düzeylerinin Çeşitli
Değişkenler Açısından İncelenmesi*

Ayşe DURAN YILMAZ

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In a world that has become a global society, intercultural sensitivity is needed for people to live meaningful and productive lives. The main reasons for this need are communication between people with different cultural backgrounds, the necessity of multinational employees of companies within the scope of globalisation of the world economy, and cultural diversity caused by migration (Chen, 1997). Intercultural sensitivity, which reflects the effective sub-dimension of intercultural communication skills, refers to the emotional characteristics of the individual such as knowing, recognising and appreciating differences (Fritz et al., 2001). Educational processes and structures should reflect the sociological perspective of society (Banks, 2013). In societies with cultural differences, schools are the areas where harmony and respect for differences gain ground. Within the scope of culturally responsive pedagogy, teachers assume various roles and responsibilities such as cultural regulators, cultural mediators and regulators of social environments (Diamond & Moore, 1995). Sparks (1994) stated that teachers should be adequate to meet the needs of children arising from cultural and social diversity. In this direction, preschool teachers, who are the first step of the education process, are expected to be at a sufficient level in cultural sensitivity and to improve themselves in this regard. In this direction, the aim of the study was determined by examining the cultural sensitivity levels of preschool teachers in terms of various variables.

Methods

This research is a descriptive survey model study conducted to examine the cultural sensitivity levels of preschool teachers in terms of various variables. The sample of the study includes 356 pre-school teachers working in Adıyaman, Gaziantep and Kilis provincial centres. The ‘Cultural Sensitivity Scale for Preschool Teachers’ developed by Duran Yılmaz and Ömeroğlu (2023) was used as a data collection tool in the study. As a result of the analyses, it was found that the data were not normally distributed. As a result of the normality test, Mann Whitney U Test was used for the variables of gender and working with foreign students, and Kruskal Wallis H Test was used for the variables of seniority and province of assignment.

Results and Discussion

According to the results obtained, while the sub-dimensions of ‘acceptance of cultural difference’ and ‘adaptation to cultural difference’ and the total scale did not change according to gender, the sub-dimension of ‘rejection of cultural difference’ showed a significant difference in favour of male teachers. According to the results of a study conducted by Fretheim (2007) in an international school in South Africa, it was determined that age, gender, title, ethnic origin, number of foreign languages spoken, marital status, having received intercultural education, studying abroad, level of education and being a peace volunteer were not effective

variables in teachers' cultural sensitivity levels. Oğuz Duran and Çalışkan (2020) conducted a study with primary school teachers and found that there was a low-level significant relationship between teachers' cultural sensitivity level scores and gender, and that there was no significant relationship with seniority and working time in the school. According to these results, the fact that the gender variable shows different results at the level of cultural sensitivity may be due to the differences in the selected sample groups and the fact that they were selected from different times and regions.

It was determined that the cultural sensitivity levels of the teachers participating in the study did not change according to seniority. Güçlücan (2016) examined the cultural sensitivity perceptions of psychological counsellors according to gender, graduation level, seniority and working time in their region, and found that these variables were not effective in cultural sensitivity perceptions. In addition, Bayles (2009) conducted a study in Texas and found that years of seniority and time spent with students in a classroom where two different languages were spoken increased teachers' cultural sensitivity levels. Accordingly, the fact that teachers' cultural sensitivity levels vary according to seniority may vary according to the country or region where they work.

It was found that the cultural sensitivity levels of the teachers did not show a significant difference according to the provinces where they worked. When the related research was analysed, similar results were found. As a result of a study conducted in Hatay, Gaziantep and Kielce/Poland, it was determined that the gender and education levels of the participants were not effective in cultural sensitivity (Özdemir, 2019).

It was found that the cultural sensitivity levels of teachers did not show a significant difference according to the variable of working with foreign students. Kasa Ayten and Köse (2020) examined the relationship between the attitudes of classroom teachers working in Şanlıurfa towards foreign students and their intercultural sensitivity levels, and found that there was a positive and moderate relationship between teachers' attitudes towards foreign students and their intercultural sensitivity and that teachers' intercultural sensitivity levels were high. This may be due to the difference in the branches of the teachers in the sample groups.